

Preču iznīcināšana

Publicēts: 21.09.2022.

Atjaunināts: 29.11.2022.

Ārpussavienības preces var iznīcināt:

* saskaņā ar muitas iestādes lēmumu;

* piemērojot muitas procedūru - ieviešana pārstrādei.

Iznīcināšana saskaņā ar muitas iestādes lēmumu

Ja muitas dienestiem ir pamatoti iemesli tā rīkoties, tie var pieprasīt, lai muitai uzrādītās preces tiktu iznīcinātas. Muitas dienesti par to informē preču valdītāju. Iznīcināšanas izmaksas sedz preču valdītājs ([SMK 197.pants](#)).

Ar Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu iznīcina:

ārpussavienības preces, par kurām Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā ir informācija, ka uz tām attiecas aizliegumi vai ierobežojumi un ar konkrētajām precēm nav pieļaujama cita rīcība, kā vien to iznīcināšana ([MK noteikumi Nr. 714](#))

Šajā gadījumā Valsts ieņēmumu dienests sagatavo lēmumu, ar kuru uzliek par pienākumu preču valdītājam lēmumā norādītā preču iznīcināšanas vietā un noteiktā termiņā veikt preču iznīcināšanu. Valsts ieņēmumu dienests lēmumu paziņo Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS). Lēmumā par preču iznīcināšanu norāda, vai personai atļauts preces iznīcināt patstāvīgi, vai tikai muitas amatpersonas klātbūtnē.

Ja persona preces iznīcina patstāvīgi, tā trīs darba dienu laikā pēc preču iznīcināšanas pabeigšanas Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz aktu par preču iznīcināšanu ([MK noteikumu Nr. 714](#) pielikums).

[Akts par preču iznīcināšanu](#)

Ja Valsts ieņēmumu dienesta lēmumā norādīts, ka preces ļauts iznīcināt tikai muitas amatpersonas klātbūtnē, laikus pirms preču nodošanas iznīcināšanai jāsazinās ar Valsts ieņēmumu dienesta muitas amatpersonām, lai saskaņotu preču iznīcināšanas laiku. Saziņai jāizmanto VID Elektroniskās deklarēšanas sistēma (EDS) – *Sarakste ar VID*, izvēloties kategoriju *Preču iznīcināšanas laika saskaņošana*. Šajā gadījumā aktu par preču iznīcināšanu sastāda muitas amatpersona. Vienu akta eksemplāru nodod personai.

Atkritumiem vai lūžņiem, kas radušies, iznīcinot preces, piemēro nākamo muitas procedūru. Lai iegūtu informāciju par atkritumu un lūžņu, kas radušies iznīcinot preces, muitas vērtību un noteiktu to Kombinētās nomenklatūras kodu, Valsts ieņēmumu dienestā jāiesniedz iesniegums. Iesniegumu var iesniegt:

— elektroniski, izmantojot Elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS) – *Sarakste ar VID*, izvēloties kategoriju *Iesniegums Muitas pārvaldei*, vai

— personīgi vai nosūtot pa pastu uz adresi: Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvalde, Talejas iela 1, Rīga, LV-1978.

Piemērs: Pagaidu uzglabāšanai paredzēto precī "medikamenti" aizturējusi muitas iestāde. Zāļu valsts aģentūra atzinumā norādījusi, ka vienīgā atļautā darbība ar precēm ir to iznīcināšana. Šajā gadījumā Valsts ieņēmumu dienests izdod lēmumu par preču iznīcināšanu.

ārpussavienības preces, kuras atrodas pagaidu uzglabāšanā, brīvajā zonā vai kādā citā muitas procedūrā un par kurām preču īpašnieks, valdītājs, muitas atļaujas turētājs vai tā pilnvarotā persona (turpmāk – persona) ir iesniegusi pieteikumu Valsts ieņēmumu dienestam un informējusi, ka uz tām attiecas aizliegumi un ierobežojumi un ar konkrētajām precēm nav pieļaujama cita rīcība, kā vien to iznīcināšana ([MK noteikumi Nr. 714](#))

un

posta komersanta rīcībā esošās ārpussavienības preces, kas ir neizsniegtie pasta sūtījumi, aizliegtie priekšmeti vai pasta sūtījumi pēc uzglabāšanas termiņa beigām, kuras ir jāznīcina saskaņā ar pasta jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem ([MK noteikumi Nr. 714](#)).

Šajos gadījumos preču valdītājs Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz pieteikumu, kurā norāda:

- informāciju par preču veidu, Kombinētās nomenklatūras kodu, daudzumu (bruto un neto svars), vērtību;
- muitas deklarācijas vai ieraksta deklarētāja reģistrā numuru, ja uz precēm attiecas muitas deklarācija vai ieraksts deklarētāja reģistros;
- pagaidu uzglabāšanas deklarācijas numuru, ja preces ir pagaidu uzglabāšanā;
- preču uzskaites un ievadamo preču transporta pavaddokumentus, ja precēm piemērota brīvās zonas procedūra;
- informāciju par preču iznīcināšanas iemeslu un iznīcināšanas vietu;
- informāciju par preču iepakojuma materiālu;
- preču pavaddokumentus;
- attiecīgās kompetentās iestādes izdotu dokumentu, kurš nosaka, ka ar konkrētajām precēm nav pieļaujama cita rīcība, kā vien to iznīcināšana, (izņemot pasta komersanta rīcībā esošās ārpussavienības preces, kas ir neizsniegtie pasta sūtījumi, aizliegtie priekšmeti vai pasta sūtījumi pēc uzglabāšanas termiņa beigām, kuras ir jāznīcina saskaņā ar pasta jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem).

Pieteikumu var iesniegt:

- personīgi vai nosūtot pa pastu uz adresi: Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvalde, Talejas iela 1, Rīga, LV-1978;
- elektroniski (elektroniska dokumenta veidā), nosūtot uz elektroniskā pasta adresi: MP.lietvediba@vid.gov.lv;
- elektroniski, izmantojot VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS) – *Sarakste ar VID*, izvēloties kategoriju *Iesniegums Muitas pārvaldei*.

Pēc iesniegto dokumentu izskatīšanas Valsts ieņēmumu dienests sagatavo lēmumu par preču iznīcināšanu vai par atteikumu preces iznīcināt. Valsts ieņēmumu dienests lēmumu paziņo Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS).

Lēmumā par preču iznīcināšanu norāda, vai personai atļauts preces iznīcināt patstāvīgi, vai tikai muitas amatpersonas klātbūtnē.

Ja persona preces iznīcina patstāvīgi, tā trīs darba dienu laikā pēc preču iznīcināšanas pabeigšanas Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz aktu par preču iznīcināšanu ([MK noteikumu Nr. 714](#) pielikums).

Ja Valsts ieņēmumu dienesta lēmumā norādīts, ka preces ļauts iznīcināt tikai muitas amatpersonas klātbūtnē, pirms preču nodošanas iznīcināšanai laikus jāsazinās ar Valsts ieņēmumu dienesta muitas amatpersonām, lai saskaņotu preču iznīcināšanas laiku. Saziņai jāizmanto VID Elektroniskās deklarēšanas sistēma (EDS) – *Sarakste ar VID*, izvēloties kategoriju *Preču iznīcināšanas laika saskaņošana*. Šajā gadījumā aktu par preču iznīcināšanu sastāda muitas amatpersona. Vienu akta eksemplāru nodod personai.

Atkritumiem vai lūžņiem, kas radušies, iznīcinot preces, piemēro nākamo muitas procedūru. Lai iegūtu informāciju par atkritumu un lūžņu, kas radušies, iznīcinot preces, muitas vērtību un noteiktu to Kombinētās nomenklatūras kodu, Valsts ieņēmumu dienestā jāiesniedz iesniegums. Iesniegumu var iesniegt:

elektroniski, izmantojot Elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS) – *Sarakste ar VID*, izvēloties kategoriju *Iesniegums Muitas pārvaldei*, vai

personīgi vai nosūtot pa pastu uz adresi: Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvalde, Talejas iela 1, Rīga, LV-1978.

Piemērs: Prece "dzīvnieku barība" atrodas pagaidu uzglabāšanā. Pārtikas un veterinārā dienesta izsniegtajā KVID (Kopējais veterinārais ieviešanas dokuments) norādīta informācija, ka ar precēm nav pieļaujama cita rīcība, kā vien to iznīcināšana. Šajā gadījumā preču valdītājs Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz pieteikumu lēmuma par preces iznīcināšanu saņemšanai.

Iznīcināšana, piemērojot muitas procedūru – ieviešana pārstrādei

Ja personai rodas ekonomiska nepieciešamība preces iznīcināt, preces iznīcina, piesakot muitas procedūru – ieviešana pārstrādei. Tas nozīmē, ka šajā gadījumā uz iznīcināšanu attiecināmi [muitas procedūras – ieviešana pārstrādei](#) nosacījumi.

Iznīcināšanu, piemērojot muitas procedūru – ieviešana pārstrādei, izmanto arī precēm, kuras nedrīkst laist brīvā apgrozībā, bet tām var piemērot kādu citu muitas procedūru vai reeksportu.

Piemēri:

Muitas noliktavas procedūrā tiek glabāta prece "viriešu krekli", par kuras uzglabāšanu preces īpašnieks nepilda saistības pret noliktavas turētāju. Noliktavas turētājam tiek radīti zaudējumi. Šajā gadījumā preces var iznīcināt, piemērojot muitas procedūru – ieviešana pārstrādei.

Precēm "žāvētas aprikozes" tiek piemērota muitas procedūra – laišana brīvā apgrozībā. Veicot preces kvalitātes pārbaudi, konstatēts, ka tās nevar nodot patēriņam bez īpašiem kvalitātes uzlabošanas pasākumiem. Šajā gadījumā uzņēmējs var veikt darbības ar precī, lai uzlabotu tās kvalitāti, vai to reeksportēt, vai iznīcināt. Ja persona lemj precī iznīcināt, piemērojama muitas procedūra – ieviešana pārstrādei.

Detalizēta informācija par muitas procedūras – ieviešana pārstrādei – piemērošanu atrodama sadaļā [Ieviešana pārstrādei](#)".

Informācija par iznīcināšanas piemērošanu saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu atrodama Ministru kabineta 2018.gada 21.novembra noteikumos [Nr.714 "Kārtība, kādā notiek preču iznīcināšana vai atteikšanās no precēm par labu valstij"](#) (MK noteikumi Nr.714).

Informācija par iznīcināšanas piemērošanu saskaņā ar muitas procedūru – ieviešana pārstrādei – atrodama:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra [Regulā Nr. 952/2013](#), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (SMK),

Komisijas 2015. gada 28. jūlija [Deleģētajā regulā \(ES\) 2015/2446](#), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem (DA),

Komisijas 2015. gada 24. novembra [Īstenošanas regulā \(ES\) 2015/2447](#), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (ĪA),

Ministru kabineta 2018.gada 21.novembra noteikumos [Nr.714 "Kārtība, kādā notiek preču iznīcināšana vai atteikšanās no precēm par labu valstij"](#)